

je pet torpednih člnov ene naših flotilj pri Horns-Riff-Feiernhiff ob Jütskem zahodnem obrežju neko angleško moderno malo križarko in 8 razruševalcev torpednih člnov. Potopili smo angleško križarko in enega razruševalca v s torpednimi streli. Naše bojne moči niso imele nobenih izgub.

Namestnik šefa admiralnega štaba:
pl. Behnke.

Francozi, Angleži in Belgijci izgubili doslej čez
5 $\frac{1}{2}$ milijonov mož.

Švicarski list „Suisse“ prinaša iz Pariza uradno poročilo, glasom katerega so Angleži, Francozi in Belgiji (brez Rusov in Italijanov!) imeli v vojni doslej 1,930 000 mrtvih, 2,599 000 ranjenih in 1,035 000 vjetih. Po tem poročilu znašajo torej skupne izgube teh sovražnikov 5,564 000 mož. Ako se k temu še pristeje ogromne izgube Rusov in Italijanov, potem se razume še grozovitost te svetovne vojne.

Od Albancev.

K.-B. Lugano, 16. avgusta. „Giornale d’Italia“ izve iz Skutarija: Srbi so imeli pri svojem napredovanju v severni Albaniji več neugodnih bojev v pokrajini Miriditov z Albanci iz Selite, Fradi in Ocani. Zdaj zasedljeno Miridi premagane Srbe v smeri proti Alessio. Srbi še niso došli v Alessio, ki tudi ni zasedeno od Črnogorcev, kateri imajo le nekaj straž na mostu čez Drino. Proti Črnogorcem so se vzdignili uspešno tudi plemena iz Scile in Scie o sciter vasi Slak in Nazerek. Na stotine Črnogorcev je bilo iz boja postavljenih en batljon vjetih. Iz Cetinja poslalo se je parlamentarje k ustašem.

Koliko časa bo trajala vojna?

K.-B. Berlin, 16. avgusta. „Lokalanzeiger“ objavlja pogovor amerikanskega poročevalca Amersona z generaloberstom pl. Moltke, ki je na vprašanje, koliko časa bode vojna še trajala, odgovoril: To je od tega odvisno, koliko časa bodo Amerikanci še preskrbovali naše sovražnike z orožjem, strelivom in vojnimi zalogami. Brez teh bi naše armade vojno na eni fronti že dokončale. Kakor stoji stvar v tem hipu, služi nadaljni dovoz streliva za naše sovražnike edino zato, da vojno podaljša.

Položaj naših sovražnikov.

K.-B. London, 14. avgusta. Angleški list "Morningpost" piše v uvodnem članku: Nekateri ljudje se obupno trudijo, da bi občinstvo ednostavno resnico o vojaškem položaju skrili. Vsak dan je videti časniške lepake o ogromnih nemških izgubah ali pa z naznanim, da je bil Hindenburg odbit itd. Ednostavna resnica pa je, da se Rusi že mesecev sem v umikaju bijejo, da so bili pregnani iz vseh predajšnjih postojank in da so prepustili sovražniku več velikih mest ter važni zelezniški sistem. Zdaj padejo nazaj v pripravljeno postojanko, ki je z jako nevarnim gibanjem ogrožena in ni pričakovati kakoge ruskega napredovanja v doglednem času. Naš dobrì zaveznik je grozovito trpel. Anglija bi se zamogla, ako bi bila sama, zanašati na počasni pritisk svoje mornarice. Ali drugi činitelji so tu: Francoska trpi grozovito, Belgija je vržena v prah, Rasijska je težko poražena, Srbija se obupano branji in pričakuje novi napad. Pod temi pogoji mora Anglija vso svojo moč za vojno dati . . . (Pariji tudi ne bode pomagalo. Op. ured.)

Stroški svetovne vojne.

Dr. Kreuzkam piše v „Leipziger Neueste Nachrichten“:

Tedaj, ko je še nezvesta Italija posegla v svetovno vojno, se more gotovo smatrati, da bodo stroški svetovne vojne stroške vseh večjih vojsk od leta 1870/71 skupaj, t. j. mnogo več kakor 50 miljard ne samo dosegali ampak bistveno

presegali. Stroški nemško-francoske vojne, ki je trajala od 17. julija 1870 do 18. marca 1871 so znašali za Nemčijo samo 2.2 milijarda mark, od katerih je 1.75 milijard mark bilo samih vojnih stroškov, ostanek pa je odpadel na odškodnine za izgube na zasebni lastnini, ter za pokojnine invalidov, vdov in sirot itd. Takozvani stroški retabliranja, to so izdatki izdani za zopetno obnovo in zopetno opravo gradiva vojske in brodovja ter železnic, niso v navedenih številkah zapadeni. Cenitve od Francozov imenujejo vstevši neposredne vojne stroške, 4 milijarde mark kod znesek, ki ga je porabila Nemčija za vojno s Francijo.

lanskega leta 35 miljard mark za vojne na Ferdinand F. za prvih šest mescev so bili cenjeni pokravo, ki je stroški vojne 85 miljard mark. Nemški in je v teži stroški se cenijo najbolje v govoru tajnega 62 kron prvega zaklada dr. Helscherich, ki je rekel o 300 kron, da „Ako se vojna do pozne jeseni ne neha, je čakovati nad 20 miljard še nadaljnih dodatnih kreditov“. Stroške Avstrijsko-Ogerske je ravnopravno nižje.

Zelo občutno breme predstavljajo strega sena, nevtralne straže za proračune na vojni veži nemški leženih držav, ker teh stroškov velesile nest. 9 objavljajo povrnile. Tako znašajo baje izdatki kraljevskih oz. Švedskega vsaki teden poprečno eden naravnega več milijona mark ; stroške Holandije je do 1. kar tudi ni 1915 finančni minister cenil na pribor morale čete 230 milijonov mark. Švicarski zvezni svet mestu in kantonu izrazil o visokosti stroškov, ki so narastli bile dosežene v mobilizaciji, v dveh poročilih morala prispevki 18. februarja in 19. marca t. l. in sicer Ker se mora da je bilo na čistih stroških mobilizacijenosti gospodarstva 31. decembra 1914 plačanih 90 milijonov nem. stanju, črez te pa različni zneski (n. pr. za najemnogovo prevoz in škode v deželi) še niso bili poravnani mirovnih časov stroškom, ki so narastli do konca 1914 šdomačem oziroma dejotrosti za sklic čet z 12 milijonov bilo s časom na mesec. Iz tega sledi, da gre pri sedanjem vzroku do novih vojnih za velikansko svoto, s katerim delavci napravijo kritjem še bo dolgo let imela opraviti umogočenje ponujanja državnikov.

Bolni Sanatorij
na pljnjčih Aflenz
Hofacker (830 m) Štajersko, Prostredi

Izpred sodišča.

la zakon s svojim možem je „pozabila

Maribor, 16. avgusta. 40letna, v rojena Marija Lešnik bilaje od 5. maja z Markom Bevcem omožena. Sla je od proč in se dne 22. novembra 1914 v S Pulskavi z Bartolomejom Lešnikom poročila. Lešniku je seveda zatajila, da je že poročena. Pri sodniji je dejala, da jo je njen prav tako pretepaval, da je vsa zmešana in je tega na svoj zakon "pozabilila". . . Sodnačni verovala na to čudno pozabljivost in sodila žensko na 3 mesece težke nakupitvi žalitve, zato da žita v splošnosti, da streljivo oddaji zagovarjanje in da vključijo poobdarovanje in odbori in da poverjena, da je bila uslušeno žitljih mnogih sedaj nobenih.

Ogoljufana država.

Ljubljana, 13. avgusta. Pred ljužvišanje r
sko deželno sodnijo bili so neki mesar in Iz Sl
govi pomagači občatno kaznovani, ker so "Vzajemne
njavsko poveljništvo v Poli z selseitiger
tisoč kron oslepariли. Mesar Julij Klenec neom. jan
dobil je namreč od trdnjavskega poveljne 29. a
dobavo mesa. Podal je poveljništvu ugod boldovi g
nudbo: za 1 kg žive teže 1 K; moral Obče
1 K 12 h, 1 K 36 h, 1 K 40 h plačevati. in kr.
bi vkljub temu dosegel dobiček, je Klemenc kranjsko
eni pošiljati 926 kil, pri drugi 448 kil raznih
kil itd. na teži več zaračunal, nego je rdarila. Va
poslal. To se mu je tudi izplačalo. Z vsem razglasilo,
gočimi sredstvi je Klemenc napačne listvjete in
vage dobil in poveljništvu predložil. Pomdaritev is
mu je pri temu neka Justina Sardoc. Sda svojem
obsodila je vse štiri otožbence in sicer: ustreže, a
Klemenc na 6 mesecov, Justino Safronti na 5
mesecov, Miho Adamiča na 6 prepovedi
in Antonia Sporer na 2 meseca ječe. zaporom
telj predložil je spričevalo nekoga strokovni bi se ta
Elijo Pređoviča. Ali sodnija je odklon novine,
spričevalo, ker je ta Pređovič sam v pr Razp
zaradi navlijanja cen . . . opazuje,

Kucek kaznovan zaradi navijanja ce kupujejo največkrat pujejo še. Po vojni meri godi ljudi, ali rabni. Z cesarska nose pose da se bo

500 kron pri eni kravi zaslužil.

Kirchbach, 12. avgusta. Posledna sedež

namen
posete
ski voj
ka drža
l o tem
a, je pr
dodatn
računa

Ferdinand Feirer in Franc Ranz sta neko
kravo, ki je še marca meseca 466 kron koštala
in je v teži ednaka ostala, junija meseca za
962 kron prodala. Obsojena sta bila prvi na
300 kron, drugi na 200 kron denarne globe.

Razno.

Previdnost pri izrabljivanju preostankov novega sena. Provijantmjoister (preskrbjevalec življa) nemškega armadnega višjega poveljstva št. 9 objavlja sledeči opomin: V različnih operacijskih ozemljih se čuti z napredkom časa naravno več ali manj pomanjkanje zalog sena, kar tudi ni bilo nič drugače pričakovati, ker so morale čete biti spravljene več mesecov na istem mestu in ker so se s te zaloge dežele, kolikor so bile dosegljive, skoro porabile. Zatorej se je morala priskrbeti ona iz oddaljenejših krajev. Ker se more ostra (grapava) krma v večji oddaljenosti gospodarsvno spravljati samo v stiskanem stanju, zatorej se jo je v tem položaju že mnogo prevažalo. Stare zaloge krme pa celo v mirovih časih z začetkom nove košnje tudi v domaćem ozemlju kmalu potečejo. Tem bolj je bilo s časom pomanjkanje starih zalog čutiti. Iz tega vzroka si bodo trgovci in posestniki prizadeti napraviti nove zaloge sena kakor hitro mogoče porabne.

Poraba žetve leta 1915. Kakor se je iz mnogih slučajev pokazalo, je razširjeno mnenje, da se namerava vso žetev leta 1915 takoj po mlači pokupiti in v velikih množinah nakupiti v skladiščih. To mnenje je bilo izraženo tudi v mnogobrojnih načinom naslovlenih vihlegah. Opozarjalo se je na nevarnost, da bi bilo tako žito, če bi bilo sveže omaločeno in ne popolnoma suho spravljeno v skladišča, na ta način lahko izpostavljeni pokvarjenju. Bodite torej povedano, da se za sedaj nikakor ne namerava nakupiti žita v takem obsegu, da bi se skvarile žitne zaloge. Sedaj se bo vršilo nakupovanje žita v splošnem samo pod roko, pri čemur bo le stremljenje poljedelcev, da dobijo pri zgodnji oddaji zagotovljeno doklado, pospešilo nakupovanje in oddajanje. Da se tudi v tem oziru izključno pomisli, se je naročilo, da pazijo okrajni odbori in druga z nadzorovanjem žetve in mlačeve povrjenja mesta na to, da se le primerno posušeno žito mlati. Glede preseje o višini nakupljenih množin je vpoštovati, da nimajo vlini sedaj nobenih zalog in zahteva tudi pokritje vojnih potrebščin, za katero mora skrbeti vojnoprvenstveni zavod za žito s svojimi podružnicami, zvišanje razpoložljivih množin.

Iz Slov. Bistre se nam poroča: Tukajšnjo "Vzajemno posojilno blagajniško društvo" (Wechselstiger Vorschubkassenverein), reg. zadruga z neom. jamstvom v likvidaciji, priredi v nedeljo dne 29. avgusta 1915 ob 9 ur dopoldne v Neuholdovi gostilni svoj občini zbor.

Občevanje z vojnimi vjetniki prepovedano. C. in kr. 5. vojno poveljstvo je opazilo, da daje kranjsko prebivalstvo vojnim vjetnikom, ki so na raznih krajinah zaposleni, živila in razna druga darila. Valed tega se je na Kranjskem javno razglasilo, da je občevanje z vojnimi vjetniki prepovedano, kakor tudi obdaritev istih z darili. Prebivalstvo se opozarja, da svojemu nagnjenju k darovanju v lepsi obliki ustreže, ako obdaruje lastne naše, ob fronti bojnoče se čete. Prestopki te prepovedi se kaznujejo z globo do 200 kron ali zaprom do 14 dni. Prav primera bi bilo, da bi se ta prepoved razširila tudi na druge krovovine.

Razprodajanje zemljišč. Že dlje časa se opazuje, da v nekaterih pokrajinalah nazaduje kmetijstvo, ker na eni strani veleposestniki nakupujejo zemljišča in gozde ter jih preminjajo največkrat v letovišča, na drugi strani pa kupujejo špekulantje posestva in jih parcelirajo. Po vojni se je batiti, da se bo to še v večji meri godilo, ker je vsled vojne padlo mnogo ljudi, ali pa so postali za kmetijsko delo nepotrebni. Z ozirom na to je zdaj izšla posebna cesarska naredba, ki ima namen, omejiti prenos posestev. Zgodilo se bo to na ta način, da se bodo smela prodajati, oziroma kupovati zemljišča samo tedaj, če bo v to privolila posebna komisija. Taka komisija bo ustavnovljena na sedežu vsakega okrajnega sodišča in bo v

njej predsednik sodišča, po enega člena pa bodo imenovali okrajno politično oblastvo, županstvo in glavna kmetijska korporacija.

Zivljenje v Italiji. Nauhujskano italijansko ljudstvo se menda še vedno ni dovolj navdušilo za vojno. Zato pa ne kaže volje, pomagati pri vojnih troških. Samo poldruge miljardo zahteva vlada, pa je ne more dobiti. Tistim, ki se ne ogrevajo za vojno, se ne godi dobro. Socialni demokrat Arturo Rello v Rimu je nekaj dni na ulici vstavljal hujšače na vojno in jih ogovarjal: "Kaj, ti si še doma, ti še nisi na fronti?" Zato so Rella zaprli. Tudi grofa Lovatelli v Rimu so zaprli, ker je v neki gostilni hvalil nemške klobase (!) V Benetkah je bil neki mož na 10 mesecev ječe obsojen, ker je rekel, da je avstrijska vlada boljša nego italijanska. Župan mesta Piero de Tees bil je odstavljen, ker ni odobraval vojne. V San Martinu so vojni hujšači vplenili kapucinski samostan, ker se je reklo, da so patri prijatelji Avstrije. V Benetkah so obsodili Ludovika Busson na 30 dni, ker je dejal: Če bi bil jaz vojak, bi na bajonet nabodel poslanca Mussolinija in druge vojne hujšače. Ta Mussolini je 14. decembra dejal: "Čim bodo zagrmeli kanoni, bom zahteval prvo mest v strelskem jarku". Kanoni grme že od 24. maja, Mussolini pa sadi še vedno v kavarni v Milanu. Vsacega, kdor je le na sumu, da ni Avstriji sovražen, pošlejo v pregnanstvo. Tako so oddali v notranjost Italije vseh 25 000 prebivalcev doline Posma. Za živila je trda, kila kruga stane 60 centesimov. Rimski trgovci in gostilničarji, ki so živeli le od tujev, so zdaj v najboljših stiskah. Posebno na Jadranski obali je slab. Tam je že skoro vsaka občina moral prosiči za državno podprtje, da dobi ljudje živila. V Milanu je 1480 trgovskih uslužencev brez dela. List "Avanti" poroča podrobnosti o vsakovrstnih goljufijah in poneverjenih pri armadi. Izginil je denar iz regimentovskih blagajn. V Genovi so se pri prevzemaju žita izkazale velike goljufje; liferanti so dali armadi čevlje s papirnatimi podplati in med kavo posemali pobarvani peselek itd. Lep razmere!

Pomoč obrtniškim invalidom. Ministerstvo za javna dela bo vso doslej obstoječe državnoobrtne šole pritegnilo kolikor mogoče v pomoč onim invalidom obrtnega stanu, ki pridejo poahljeni iz vojske in ne morejo več svojega poklicja izvravljati v polni meri. Okroglo 150 učnih zavodov se bo posvetilo temu namenu, da se bodo taki obrtniški zopet usposobili za prejšnji poklic ali pa izurili v kaki sorodni stroki.

Oprostilne prošnje črnovojnikov drugega poziva. Domobranci ministerstvo je odredilo, da bodo prošnje, katere so vložili črnovojniški zavezanci drugega poziva, ki so svoj čas služili pri vojakih (43. do 50 letni črnovojniški zavezanci), rešene še takrat, če bodo za oproščenje predlagani pri naboru spoznani sposobnim za črnovojniško službo. Rok, ki je bil določen za vlaganje teh oprostilnih prošnj, t. j. do dne 5. julija, je imel namen, da se da političnim okrajnim oblastim dovolj časa, da morejo izvršiti potrebine poizvedbe. Valed tega bodo dobili črnovojniški zavezanci, ki so svoj čas služili pri vojakih in ki so vložili oprostilne prošnje, kmalu po naboru odločbo, v kateri jim bo naznanjeno, da je prošnjam ugodilo, ali ne. Tisti črnovojniški zavezanci (43–50 letni), ki niso služili pri vojakih, morajo vložiti prošnje za oproščenje še tedaj, če so bili pri naboru spoznani za sposobne. Tozadevne prošnje bodo seveda rešene pozneje. Tistim osebam, katere so politične oblasti predlagale, da se jih oprosti, bo dala politična oblast dovoljenje, da bodo smeles ostati tako dolgo v kraju svojega bivališča ali službe, dokler ne bodo rešene dolične prošnje. Priporoča se, da v bodoče vlagajo oprostilne prošnje le same tisti črnovojniški zavezanci, ki so bili pri naboru spoznani za sposobne. V dolični prošnji naj navedejo, kedaj in kje so bili spoznani sposobni za vojaško službo.

Nove krone. Dne 15. avgusta so začeli izdajati nove krone, ki so nekoliko drugače kot vane. Na zadnji strani imajo letnico 1914–1915, okoli pa lovordin venec. Dosedanje krone se bodo vzele iz prometa. Te stare krone se bodo smeles rabiti samo do 15. novembra 1915. Po tem dnevu se bodo zanje izplačalo samo vrednost srebra. S to odredbo upa vlada privabiti na dan

ogromno množino kron, ki sedaj počivajo v skrihnjih in nogavicah . . .

Draginja. Državna zveza tobačnih trdkanov je sklenila, da vsled tovarnarjev določenih višjih cen zviša tudi detajljne cene užigalic od 3 do 4 vinarjev za škatljico. Istotko se podraži Ottoman-cigaretni papir od 6 na 8, Aba lie-cigaretni papir pa od 10 na 12 vinarjev. Te zvišane cene bodo baje že s 1. septembrom veljavne.

V Brežicah se priredi v nedeljo, dne 22. avgusta v brastovem gozdu, pri slabem vremenu pa v gradu ob prilikih rojstnega dneva Njegovega Veličanstva cesarja veliko ljudsko slavnost, katero čisti dobiček je namenjen vojni oskrbi.

Cesarjev rojstni dan se je praznoval po vsej monarhiji z nenavadno navdušeno slovensostjo. Ljudstvo je dokumentiralo, da mu vojna ni vzela samo zvesti in da je njegova ljubezen do cesarja in domovine vedno večja. V Ptuju se je priredila velikanska bakljada z godbo, katero se je razven domačih društev udeležila tudi vsa garnizija.

Oj ti ferdamani Rus! Piše se nam sledič, baje resnično dogodbico: K nekemu zdravniku v Ptaju prišla je kmatica iz okolice. Boli jo tokaj, boli jo tam. Zdravnik jo preišče tukaj, preišče tam, pomaja z glavo in pravi: "No, le poje domu, čez devet mesecev bo že bolje". Ženska ga pogleda začudeno, presenečeno, potem pa zavipuje: "Oj ti ferdamani Rus!" . . .

Ogrski armadni liferanti. Budimpeštanska policija zaprla je obadvaj šefu fabrike lesnega blaga Neumann in Comp., Samuela Neumanna in njegovega sina Julija zaradi sleparjev pri armadnih dobach. Izvedlo se je slediče posameznosti: firma je dobachvala 22 000 vojnih postelj; pustila si je pa za 53.000 postelj 597.000 kron izplačati. Pri posteljah rabilo je namesto platnenih vreč take iz pavole. Barake zgradila je iz neoblaščenih desk in tudi pri drugih dobachah se ni držala svoje pogodbe. Ker je ta judovska firma na ta način državo hudo oškodovala, bilo je 420.000 kron zaplenjenih, lastnika firme pa sta šla v luknjo.

Naš podmorski čoln "U 12" je bil od Italijanov v Adrijni potopljen. Pri tem je našel smrt v valovih tudi njegov zapovednik pomorski linijski lajtnant Egon pl. Lerch. Ta je bil rojen 1. 1886 v Trstu kot sin kontreadmirala Lercha. Pridobil si je v tej vojni vojaško slavo s tem, da se je 21. decembra pri Otrantu s podmorskim čolnom lotil 16 velikih ladij broječega francoskega brodovja in je admiralsko ladjo "Courbet" dvakrat torpediral ter potopil. Cesar je mladega junaka odlikoval z vitežkim križem Leopoldovega reda, nemški cesar pa mu je podelil žezljni križ.

Jubilejne dopisnice. Ob prilikih 85. rojstnega dneva našega cesarja se opozarja občinstvo na jubilejne dopisnice nove izdaje in se pozivlja, da z nakupom teh dopisnic po možnosti pospešuje dobrodelni namen, za katerega je določen čisti dobiček razprodaje. Tudi naj bi se v tem času rabilo vojne znamke, kajti s tem se kaže patriotično mišljenje in strmljenje, podeliti podporo vдовam in sirotom padlih vojakov.

Iz Maribora. Cesar je spregledal 13 kaznjencem mariborske kazničnice ostanek kazni.

Duhovniške vesti. Za župnika v Rajhenbergu bil je imenovan dosedanji kaplan gosp. Jožef Tratnik, za župnika v Kostrivnici pa žalski kaplan g. Franc Dobršek.

Koloman Szell †. V Budimpešti je umrl bivši ogrski ministerski predsednik Koloman Szell. Szellovo ime je znano izza časa nagodenih sporov z Ogrsko.

Zaplenjeni mirovni poziv. V Londonu je bilo te dni ponoči vtipotapljenih več tisoč izvodov tiskovine, ki je obsegala plamteč poziv za mir. Poziv pravi, da je zmaga Nemčije nad vsemi njenimi sovražniki zagotovljena in da sta Asquith in Grey grobokop Anglije. Policija je begala po hišah in zaplenjala ta poziv.

K pomanjkanju mleka. Da se vedno občutnejšemo pomanjkanju mleka na vsak način pride v okom, se je čintilo c. kr. namestništvo primerno, da brez izjemne prepove v spremembu § 2 t. u. ukaz z dne 9. marca 1915, dež. zak. in ukaza št. 24, izdelovanje, porabo in prodajo spenjene smetane ter kavine smetane in nadalje tudi porabo mleka in jaje za izdelovanje slado-